



www.foaia.hu



foaia@foaia.hu



www.facebook.com/foaiaromaneasca

Pret: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951



FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVIII NR. 51/52

Vineri,
21/28
DECEMBRIE
2018



9 771418 834006

18051

Crăciun fericit!

La mulți ani, 2019!



Calendarul românesc 2019

Dragi cititori,

De atâtea decenii, v-am obișnuit deja ca la sfârșitul fiecărui an edităm almanahului revistei noastre. Conform tradiției acestei publicații anuale, aceasta va cuprinde și de această dată cele mai importante evenimente ale anului pe care îl lăsăm în urmă peste câteva zile, o retrospectivă a celor mai însemnate întâmplări din viața comunității noastre din anul 2018.

Am acordat și acum un spațiu generos paginilor dedicate tinerilor noștri, precum și unor aniversări, comemorări însemnate pentru comunitatea noastră, scrieri interesante. Cu ajutorul sutelor de imagini și a numeroaselor scrieri ne vom putea aminti de întâmplări trecute și vom afla ce ne așteaptă în noul an.

„Calendarul românesc 2019” va fi lansat la mijlocul lunii ianuarie a anului viitor, cu ocazia aniversării a 68 de ani de la apariția revistei noastre.

După cum ați putut vedea, și anul acesta am reușit ca în ultimul număr al revistei noastre să vă dăruim tradiționalul calendar de perete pe anul 2019.

Vi-l dăruim cu drag, primiți-l cu drag!



Redacția

Dăruieți familiei și prietenilor
ABONAMENT

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

De ce?

- pentru că scrie despre noi
- pentru că este revista noastră
- pentru că scrie pe românește

Prețuri neschimbate și în 2019!

1 an – 6240 ft
6 luni – 3120 ft
3 luni – 1560 ft

Plata o puteți face direct în contul nostru bancar:

Editura NOI Román Lap- és Könyvkiadó
Numele băncii: K&H Bank Zrt, Gyula
Nr. de cont: 10402623-26291185-00000000

În acest caz, vă rugăm, la mențiune să scrieți tipul de abonament + numele și adresa Dvs.
Abonamentele plătite până la data de 20 a lunii în curs, vor fi distribuite începând cu data de 1 a lunii următoare.

Alte informații despre abonamente
la telefon 06-66-463-152 sau prin e-mail foaia@foaia.hu.

Cu ocazia sărbătorii Nașterii Domnului, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria vă urează să aveți parte de liniște, odihnă, pace sufletească și împlinire. Sfintele Sărbători ale Crăciunului și Noul An să vă aducă, bucurie în case, mult noroc și sănătate alături de cei dragi! La mulți ani!

**Uniunea Culturală
a Românilor
din Ungaria**



Fie ca Sărbătoarea Nașterii Domnului să vă găsească în liniște și armonie alături de cei dragi! Crăciun fericit și un An Nou cu bucurii și împliniri vă urează Consatul General al României la Jula

**Florin Vasiloni
Consul General, Jula**



Cu ocazia Sărbătorilor de Iarnă, în numele Consulatului General al României la Seghedin, cât și al meu personal, doresc să le transmit tuturor românilor din Ungaria cele mai calde urări de sănătate, prosperitate și împliniri în 2019, precum și tradiționalul „La mulți ani!”.

**Daniel Banu,
Consul General, Seghedin**



Fie ca Pruncul născut în ieslea din Bethleem să vă umple casele și viețile cu bucurie, sănătate și multă înțelepciune pentru anul care vine. „La Mulți Ani!” vă urează:

**Redacția
„Foaia românească”**



**Următorul număr al revistei noastre va apărea
pe 4 ianuarie 2019.
Vă mulțumim că ne citiți!**

Gheorghe Gros, distins cu Premiul pentru Naționalități pe anul 2018

Pe 17 decembrie, în sala festivă a Cinematografului Urania din Budapesta au fost decernate Premiile pentru Naționalități pe anul 2018. La festivitatea de premiere au luat parte vicepremierul *Semjén Zsolt*, responsabil cu problemele naționalităților, *Soltész Miklós*, secretar de stat pentru naționalități și culte și *Fülöp Attila*, secretar de stat pe probleme sociale.

Vicepremierul *Semjén Zsolt* a arătat că fiecare națiune are o valoare unică și irepetabilă, de aceea naționalitățile nu au numai drepturi, dar și o misiune: aceea de a rămâne peste timp. A precizat că misiunea fiecărei națiuni și naționalități este de a păstra propria moștenire, de a se dezvolta și de a deveni mai bogată și de a se face cunoscută tuturor. Dincolo de toate acestea a arătat că naționalitățile din Ungaria au o misiune și responsabilitate particulară rezultată din valoarea deosebită pe care au creat-o și care nu poate fi înlocuită. Totodată a precizat că ele au o responsabilitate dublă: și față de țara-mamă, și față de Ungaria. Atenția deosebită acordată de conducerea țării este reflectată de faptul că din anul 2010 a crescut de patru ori suma alocată în buget pentru naționalități. A mulțumit naționalităților pentru serviciul făcut prin păstrarea propriilor tradiții.



Foto: Bajtai László

Soltész Miklós a evidențiat că prin politica sa față de naționalități, Ungaria dorește să fie un exemplu între țările din Bazinul Carpatic și din Europa. Și-a arătat speranța că în anul viitor vor fi propuși printre premiați și reprezentanți ai cultelor din cadrul naționalităților.

Fülöp Attila a precizat că mesajul acestui premiu este că naționalitățile și maghiarimea pot trăi și mai departe în mod firesc, întărindu-se una pe alta, dacă amândouă iden-

titățile sunt puternice.

Din partea comunității românești din Ungaria cea mai înaltă distincție națională acordată pentru naționalități, în acest an a fost acordată maestrului *Gheorghe Gros*, coregraf de dansuri populare românești. Premiul i s-a acordat pentru activitatea neobosită acordată de-a lungul anilor, pentru păstrarea și promovarea dansului, a cântecului, a tradițiilor naționalității românești din Ungaria.

Atmosfera festivă din somptuoasă sală a Cinematografului Urania a fost completată prin evoluția corului liceului sârb din Budapesta și prin evoluția grupului de muzică și dansuri al romilor din Pécs.

Gabriela Enea Elekes

Elena Csobai, premiată din partea județului Bichiș

Conducerea județului Bichiș, împreună cu Primăria orașului Bichiș, a organizat Ziua Naționalităților pe 18 decembrie, la Casa de Cultură a orașului Bichiș. La eveniment au fost acordate premii de recunoștință pentru 5 reprezentanți ai naționalităților din județ.

În cuvântul său de deschidere, primarul *Izsó Gábor* a accentuat însemnătatea naționalităților din oraș, atât în viața culturală sau sportivă, cât și în viața de toate zilele. Președintele Consiliului Județean Bichiș, *Zalai Mihály*, și-a exprimat convingerea față de necesitatea acestei zile, când conducerea județeană își poate exprima recunoștința față de naționalitățile din județ. „Considerăm un lucru important să evidențiem acele persoane, care lucrează conștient pentru întărirea și îngrijirea limbii și culturii naționalităților. Secolul XX a adus mari pierderi tuturor naționalităților. Națiunile au suferit din cauza intoleranței și a istoriei. Secolul XXI însă trebuie să ne aducă vremuri în care să se întărească folosirea limbii materne și viața de naționalitate.

La gala naționalităților a luat parte și *Tircsi Richárd*, șeful Departamentului pentru Naționalități din cadrul Oficiului Primului Ministru, care a spus că este un exemplu de urmat și pentru alții bunele relații și buna colaborare dintre naționalitățile conlocuitoare din acest județ. „Naționalitățile dau o culoare specială nu doar culturii, dar contribuie mult și la domeniul economic și politic. Prin legăturile lor cu țările-mame, pot ajuta la dezvoltarea regiunilor și la buna vecinătate. Rolul de punte



Foto: Gázsó János (Ga-Pix Fotó)

al naționalităților este o adevărată valoare”, a mai spus *Tircsi Richárd*.

Apoi au fost înmânate premiile pentru cinci reprezentanți ai naționalităților română, slovacă, romă, sârbă și germană. Din partea comunității românești din județul Bichiș a fost premiată doamna *Elena Csobai*, care a lucrat timp de patru decenii ca muzeolog la Muzeul „Munkácsy Mihály” din Bichișciaba.

E.Ș.



MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Gala Naționalităților din orașul Bichișciaba



În seara de 10 decembrie, Sala festivă a Primăriei din orașul Bichișciaba a găzduit Gala Naționalităților din acest oraș. Manifestarea s-a deschis prin cuvântul primarului *Szarvas Péter*, care a salutat oaspeții prezenți la eveniment și a subliniat importanța acestei sărbători a naționalităților, care au îmbogățit prin prezența lor orașul Bichișciaba, prin tradițiile, cultura și activitatea lor, amintind tot aici și faptul că anul viitor orașul va împlini 300 de ani de existență, jubileu care va fi marcat prin mai multe activități în anul 2019.

Serata a continuat cu un program cultural oferit de fiecare naționalitate în parte, românii au avut ca invitați tineri dansatori, membri ai unui ansamblu profesionist de dansuri populare din orașul Bichișciaba, care au prezentat o suită de dansuri populare românești. Apoi, reprezentanții naționalităților au luat rând pe rând cuvântul și au adresat publicului un gând bun cu ocazia sărbătorilor de Crăciun.

În fiecare an, la această gală sunt acordate premii unor membrii din comunitatea fiecărei naționalități în parte, pentru aportul acestora la diferite activități culturale, educative, etc. Anul acesta, două dintre cele 5 naționalități din Bichișciaba, nemții și romii, nu au avut niciun distins din rândurile lor. Românii au acordat anul acesta premiul Autogovernării Românești unui maghiar, și anume lui *Frankó Sándor*, apreciat de românii ortodocși din Bichișciaba, pentru că este de meserie tâmplar și ajută la nevoie la biserică, dar și pentru că participă

la activități, excursii și pelerinaje organizate pentru românii din oraș, iar băiatul său este membru în Autogovernarea Românească.

Atunci când oamenii și organizațiile înțeleg importanța implicării lor, atunci comunitatea din care fac parte crește. Când o comunitate nu mai are exemple, oamenii nu mai sunt implicați, activi, atunci acea comunitate se stinge încet. Acest lucru dovedește și premiile acestei serate, și, nu în ultimul rând, discursul președintelui Autogovernării Germane, care a decis să nu premieze anul acesta pe nimeni, și care a mărturisit în cuvântarea sa că naționalitatea germană din Bichișciaba este una asimilată și că foarte mulți dintre ei se declară unguri.

Un cuvânt de apreciere pentru eveniment și bunele relații avute cu autoritățile locale a rostit și *Florin Vasiloni*, consul general al României la Iula. La eveniment, din partea minorității române a fost prezent și *PS Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, *Traian Kreszta*, purtătorul de cuvânt al minorității române în Parlamentul de la Budapesta, *Tiberiu Iuhas*, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și alți invitați ai Autogovernării Române din oraș, sosiți de la Iula, Bichișciaba, dar și din România.

Membrii comunității românești din Bichișciaba și invitații lor au fost poftiți la final, la o recepție comună, oferită din partea Autogovernării Românești din Bichișciaba.

A.B.



Adunare generală de sfârșit de an la AȚRU

Conducerea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a ținut, în ziua de 20 decembrie, ultima ședință a organizației pe acest an. La întrunire au fost aprobate modificările de prevedere bugetară al AȚRU și al instituțiilor aparținătoare de această și planul de muncă pe anul 2019 al Adunării Generale a AȚRU. Au fost luate decizii cu privire la finanțarea temporară (pentru primul sfert din anul viitor) a Editurii de Presă și Carte Românească „Cronica” Nonprofit Srl. și a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, au fost aprobate și modificate regulamentele de funcționare ale mai multor instituții, decizii despre care vă vom relata amănunte într-un număr următor.

La finalul ședinței au fost acordate premiile AȚRU pe anul 2018: premiul „Pentru românii din Ungaria” l-a primit *PS Siluan*, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria, iar premiul „Pentru învățământul românesc din Ungaria” i-a revenit doamnei *Irina Ecaterina Pop*, de la Iaca, profesoară de română la școala din Furta.

A.B.



BISERICA BAPTISTĂ DIN MICHERECHI SERVICIU SPECIAL DE COLINDE

.....

Fanfara Bisericii Baptiste "Sion"
Oradea & Fanfara Bisericii Baptiste
din Micherechi
Pastor: Viorel Ile

Duminică 23.12.2018, Oră: 9:00



Daruri de la Asociația „Miruna” din Micherechi pentru o sută de familii nevoiașе din Ungaria și România

Și anul acesta, membrii Asociației „Miruna” din Micherechi au organizat, între 15–17 decembrie, în pragul sărbătorilor de iarnă, o acțiune caritabilă de a oferi daruri mai multor familii sărace din Ungaria și România. Au fost ajutate în special familii cu mulți copii, tineri nevoiași și bătrâni. Conform celor spuse de către președintele asociației, **Robert Ruja** din Micherechi, acțiunea a avut loc în localitățile Micherechi, Șercad, Zsadány, Kötegyán, Crâstor, Kisnyék, Geszt, Mezőgyán.

Pe 17 decembrie, caravana cu donații a pornit cu mai multe mașini în România, la Macea, Sânmartin, Curtici și Tulca. Atât în România, cât și în Ungaria au fost ajutate în total aproximativ 100 de familii. Caravana cu daruri a fost însoțită în România și de **pr. Visarion Tuderic**, secretar eparhial la Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, iar în satele din România au fost călăuziți: la Macea, de **pr. Tudor Budeanu**, iar în Sânmartin au fost conduși pe la sătenii mai săraci de către episcopul bisericii din localitate.

Ajutoarele din acest an au constat din următoarele: 430 kg făină, 300 kg mălai, 100 kg mere, 500 kg cartofi, 120 l ulei, 100 kg carne de pui, 300 l suc, 300 buc. pufuleți, 800 buc. conserve, 2000 buc. ouă,



100 l lapte, 120 kg orez, 100 buc cârnați, 100 buc. margarină, 120 sticle gem, 270 pachete paste făinoase, 200 buc. pachete cu dulciuri pentru copii, 150 kg bomboane, sute de saci de îmbrăcăminte, 10 televizoare, mașină de spălat, aragaz, 30 de cutii de pantofi, 30 de cutii de jucării.

Conform celor spuse de către președintele organizației de binefacere din Micherechi, membrii asociației, cu ajutorul fondurilor și al donațiilor primite de la oameni care vor ca și cei săraci să simtă bucuria sărbătorilor de Crăciun, vor mai merge cu donații și după Anul Nou. Următoarea tură de ajutoare pe care o vor duce va fi în luna ianuarie, la o casă de copii de lângă orașul Ineu, județul Arad.

A.B.

Colindători din Maramureș la Catedrala „Sf. Nicoale” din Jula



Foto: Emanuel Văduva

Sâmbătă, 8 decembrie, un grup de tineri, de la Parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din Bicăz, Episcopia Maramureșului și Sătmarului, împreună cu preotul lor paroh **Daniel Crișan**, au susținut un concert de colinde în Catedrala Episcopală din Jula. Tinerii au luat parte mai întâi la Sfânta Liturghie Arhierească, săvârșită în Catedrală de PS Episcop Siluan, împreună cu un sobor de preoți de la Eparhia din Jula, cărora li s-a alăturat și **pr. Daniel Crișan**, duhovnicul acestor elevi și studenți, care au dat și răspunsurile liturgice.

După încheierea Sfintei Liturghii, tinerii au oferit Ierarhului și celorlalți credincioși un concert de colinde, împodobind astfel sufletele oamenilor cu frumusețea colindului românesc. Ierarhul i-a binecuvântat pe toți și le-a oferit în dar pachete cu dulciuri.

Evenimentul liturgic și deplasarea tinerilor a făcut parte din programul misionar-pastoral al acestora, desfășurat în Anul Centenar 2018, când au dorit să facă o vizită și la românii care trăiesc în apropierea granițelor, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Serată de colinde la Chitighaz

Cu ocazia sărbătorii Nașterii Domnului, Autogovernarea Românească din Chitighaz invită toți localnicii, care vor să se pregătească sufletește de sărbătoarea Crăciunului, la o serată de colinde în fața bisericii baptiste din Chitighaz.

Programul va avea loc în seara zilei de duminică, 23 decembrie, cu începere de la ora 17.00.

Festival de colinde la Micherechi

Primăria localității Micherechi, împreună cu bisericile baptistă și penticostală nr. 1 din comună organizează, pe 22 decembrie, cea de-a 9-a ediție a Festivalului de colinde la Micherechi. Manifestarea va avea loc de la ora 17.00, la Căminul Cultural din localitate, iar evenimentul va include colinde și cântece de Crăciun, interpretate de grupurile corale ale celor două biserici și de invitați din Timișoara, România.

„M-am îndrăgostit de vioară pentru toată viața mea pe care o am înaintea”

Convorbire cu tânărul Zoltan Rácz despre moștenire, strămoși și muzica populară din Micherechi

L-am auzit cântând la vioară și când a fost mai mic, încă elev la școala generală. De pe atunci remarcam unii că, prin el, trăiește mai departe talentul străbunicului său, Teodor Covaci (1925–1987), zis Delea, un remarcabil reprezentant al tradiției muzicale din Micherechi. Apoi, l-am auzit când era de vârsta de liceu, revenind la o serbare a fostei sale școli din Micherechi, când a uimit publicul cu sunetul tot mai clar pe care a reușit să-l scoată din vioara lui. Acela a fost primul moment când am intuit că acest tânăr cântă la vioară nu doar pentru că așa a învățat la școala de muzică, dar și pentru că începe să fie conștient de moștenirea pe care i-au lăsat-o strămoșii lui. Ultima dată l-am văzut pe scenă,

tot la Micherechi, astă-vară, la Festivalul Castraveților, când între două dansuri populare a fost inclus un bloc muzical al Orchestrei Covaci, condusă de nepotul lui Delea, Ioan Covaci (contraș). Muzica primașului Zoltan Rácz a reușit să oprească timpul în loc, să muștească gălăgia din cortul festivalului și să ne amintească de bogata moștenire muzicală pe care membrii familiei Covaci o îngrijesc și o duc mai departe de aproape un secol. La tânărul Zoltan Rácz (22 de ani), m-a surprins cu doar talentul lui moștenit și, apoi, șlefuit la școala de muzică, ci gândurile lui conștiente de valoarea muzicii populare românești pe care a moștenit-o din familie.

Convorbirea noastră s-a realizat pe marginea faptului că, în luna octombrie, la cea de-a VIII-a ediție a Concursului Național de Muzică și Dansuri Populare „Kádár Ferenc” din Dévaványa, Zoltan Rácz a câștigat cel mai înalt calificativ, „diploma de aur” a concursului.

– Povestește-mi, te rog, prima dată, cum ai ajuns tu la acest concurs?

– Eu nu știam despre această posibilitate, dar profesoara mea de acum, doamna *Lindenbergné Kardos Erzsébet*, cea de la care învăț muzică clasică m-a încurajat și m-a înscris. Ea a mai avut și alți elevi cu care a participat cu succes la acest concurs. Așa am ajuns la Dévaványa, unde mi-a făcut plăcere să particip și am fost foarte fericit că am reușit să dau din mine tot ce știu. Rezultatul este această „diplomă de aur”.

– Mai ții minte când ai prins prima dată în mână o vioară?

– Cred că aveam vreo 7–8 ani, prin 2004. Primul meu profesor de vioară a fost *Téglás Ferenc*, din Jula, dar am renunțat destul de repede, pentru că nu aveam nici voința nici conștiința a ceea ce trebuia să fac. Nu m-a atras arta muzicii atunci. După câțiva ani, tatăl meu a fost cel care m-a apropiat de muzică prin acordeon. Lui îi sunt foarte recunoscător că m-a adus pe calea muzicii. Să trec de la acordeon la vioară nu a fost un lucru ușor, țin minte și azi ce greu mi-a fost, dar tatăl meu a fost foarte consecvent și a reușit să mă convingă și pe mine. M-a convins într-atât că, de atunci, muzica populară este o parte a vieții mele. Atunci am început să studiez și muzica clasică la profesorul *Pap Sándor*, la care am învățat cinci ani de zile, iar acum, cu doamna *Lindenberger*, deja de trei ani. Acum sunt în clasa a 8-a a școlii de muzică.

– Cum ai făcut ca să se întâlnească la tine dragostea față de muzică și știința muzicii?

– Domnul profesor *Pap* a fost cel care m-a convins că e un lucru bun să-ți placă muzica, dar foarte important este să o și știi, s-o înveți, să fii cât mai bine pregătit din acest domeniu îndrăgit. Până atunci, eu am mânuit vioara în stil popular, iar el m-a învățat să o folosesc în stil clasic, ceea ce este mult mai comod dacă înveți bine. Pot să spun că prin aceste lecții eu m-am îndrăgostit de vioară pentru toată viața mea pe care o am înaintea.



Zoli la ora de muzică clasică



„Diploma de aur” și înaintașii



Teodor Covaci în 1974





„M-am îndrăgostit de vioară pentru toată viața mea pe care o am înainte”

– De ceva timp ai ajuns să fii primașul orchestrei populare din Micherechi...

– Da, și mă bucur că pot face acest lucru. Cânt atât pentru echipa de dansuri populare a școlarilor cât și pentru cea a adulților. Mă străduiesc să dau din mine tot ce știu eu mai bine și prin muzica mea să înfrumusețez folclorul românesc.

– Simți în spatele tău moștenirea bogată lăsată de la înaintașii tăi? Delea, Iancu, Gabri, Lați, Gabi, ca să amintesc doar numai câteva nume...

– Da, categoric. Pe cei bătrâni eu nu i-am mai cunoscut personal, îi știu doar din povestirile familiei. Un exemplu de urmat a fost însă pentru mine nepotul lui Delean, *Gabi Szabó*, tot primaș și el, foarte-foarte talentat, care însă ne-a părăsit mult prea devreme. Moartea lui subită ne-a marcat foarte tare. Eu mă gândesc la el și la talentul lui și azi foarte mult. Și-mi pare tare rău că nu am mai putut învăța de la el mai multe. Dar mă bucur



Orchestra Covaci în anul 1973, împreună cu muzicanți maghiari din Budapesta

foarte mult că azi la Micherechi funcționează mai multe echipe de dansuri, cu tineri și mai puțini tineri, conștienți de valoarea folclorului românesc din Micherechi. Și mă bucur că eu fac parte din aceste echipe. Cred că prin munca noastră trăiește mai departe spiritul strămoșilor noștri, fie ei muzicanți sau dansatori. Personal, încerc să duc mai departe cu demnitate această moștenire valoroasă.

E.Ș.



Gabor Szabo la contrabas în 1974



Ioan Covaci și Gabor Szabo în 1974



Teodor Covaci, Ioan Covaci și Halmos Béla în 1982



SCRISOARE PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI – 2018

+ SILUAN

din mila lui Dumnezeu
Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și
Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix

Iubitului cler, cinului monahal și drept-măritorilor creștini și creștine din cele două Eparhii: Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și Episcopia Daciei Felix, har, milă, bucurie și pace de la Dumnezeu Tatăl și de la Fiul Său, Cel Unul-Născut, mai înainte de toți vecii, iar în vremurile mai de pe urmă, Născut cu Trup, din Preacurata Fecioară Maria, în Cetatea Betleemului și de la Sfântul Duh, Treimea cea de o Ființă și nedespărțită, de Care astăzi, la Praznicul cel Slăvit al Nașterii Domnului, cu toții ne bucurăm, iar de la noi părintească dragoste, în Hristos Domnul și frățească îmbrățișare!



Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Deși au trecut mai bine de două mii de ani de la momentul binecuvântat al venirii în lume, prin Taina Nașterii, a Fiului Părintelui Ceresc, sub chipul smerit al Pruncului Iisus Hristos, Născut din Preacurata Fecioară Maria, în peștera cea săracă din Cetatea Betleemului, totuși evenimentul acesta nu și-a pierdut nimic din prospețime și din puterea lui ce cucerește inevitabil inimile oamenilor deschise pentru a-l urma, pe calea credinței, asemenea magilor de odinioară.

Sunt mii, zeci și sute de mii de nașteri în lumea aceasta, în fiecare zi și orice copil aduce cu el multă lumină și bucurie în sufletele părinților lui și în jurul său. Dar Nașterea cea smerită și tainică, din Betleemul de altă dată, este diferită și le întrece pe toate.

Mai întâi, prin chipul cel minunat și unic al Nașterii, căci Copilul Ce S-a Născut dintr-însa este „Fiul Celui Preaînalt” și „al lui Dumnezeu Fiul se va chema” (Luca 1, 32, 35), adică El nu este din lumea aceasta. S-a născut prin pogorârea nevăzută, dar reală, a dumnezeiescului har peste trupul cel preacurat al Sfintei Fecioare Maria, fără ca ea să fi cunoscut vreodată împreunare de bărbat și Fecioară va rămâne în toată viața ei, dar și Maică a Fiului lui Dumnezeu, în același timp. Astfel, Maica Domnului ne relevă, în primul rând un model uman, care poate să fie luat în considerare și de lumea noastră, cea scufundată din nou în multe rele. Nu este oare, adevărat, că fiecare om și mai ales la vârsta tinereții, este în căutare de modele? De ce nu ne-am opri cu mai multă luare aminte asupra acestui model, despre care Biserica noastră propovăduiește și astăzi, cu tărie, că este valabil și de dorit! Iar Maica Domnului grijește de viața fiecărui

creștin ce o cinstește și o cheamă în ajutor, ea este grabnic ajutoare copiilor, tinerilor și fetelor, oamenilor mari, dar și bătrânilor ajunși la vremea neputințelor.

Apoi, semnele și minunile care se arată la Nașterea Domnului, cea atât de smerită, dar însoțită totuși de cântarea cea dulce a Îngerilor lui Dumnezeu din Cer, ce grăiesc cu glas de bucurie: „Slavă întru cei de Sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie!” (Luca 2, 14) și vestesc păstorilor simpli, aflați pe câmp în vremea aceea, să se bucure și ei „că li s-a născut azi, Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David” (Luca 2, 11). Și de asemenea, purtarea de grijă specială arătată Pruncului Iisus și Mamei Sale prin arătările de Îngeri făcute în vis Dreptului Iosif, pe care îl îndrumă cu informații prețioase și sfaturi mântuitoare și izbăvitoare de viață, din fața mănii dobitocești a lui Irod, că încă nu venise vremea lui Iisus (Ioan 2, 4).

Toate acestea, dar și atmosfera tainică, lină, de suflet mângâietoare și de bucurie aducătoare, precum și nădejdea în ajutorul și purtarea de grijă a Bunului Dumnezeu față de oameni, ne fac și pe noi, astăzi, să simțim frumusețea și binefacerea acestor zile binecuvântate și pline de har, ale Nașterii Domnului.



Dreptmăritori creștini și creștine,

Ce va da omul în schimb, pentru sufletul său, se întreba odinioară, retoric, Domnul Hristos și ce-i va folosi dacă lumea întreagă o va cuceri, dar sufletul său și-l va pierde? (Matei 16, 26). Iar această întrebare legitimă, ce pare mai actuală astăzi ca oricând, poate fi cheia de boltă și un început de drum în evaluarea mai corectă, de către noi, a lumii în care trăim, a valorilor și visurilor ei, unele nefiind decât himere de nerealizat, dar și a tot ceea ce credința creștină, având ca început minunea Întrupării și Nașterii lui Hristos, o poate aduce și astăzi în inimile noastre.

Deși lumea contemporană s-a modernizat enorm, iar viața de zi cu zi a pământenilor le oferă acestora multe posibilități, totuși, din alte puncte de vedere, ea este la fel de fragilă și de amenințată ca și altă dată, în ciuda tuturor promisiunilor ei. Și sfârșește, inevitabil, prin moarte. Nedreptățile ce nu îi ocolesc nici as-

tăzi pe oameni, instituții, societăți și chiar state întregi, orgoliile nemăsurate ale celor care ajung în fruntea celorlalți și consideră că sunt îndreptățiți să facă, sau să obțină tot ce își doresc, pornirile lăuntrice necugetate și îndreptate spre a face rău, chiar și celor foarte apropiați, toate acestea determină lumea modernă, dar fără de Dumnezeu, să își arate limitele și câteodată hidoșenia ei, în toată puterea cuvântului. O concurență acerbă pare că înghite tot ce întâlnește în cale, iar cel care îi



SCRISOARE PASTORALĂ LA SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI – 2018

întrece pe toți se gândește că va fi cel mai fericit. Și totuși, își dă seama că nu este așa, iar goana lui devine fără de sfârșit.

Dar atunci când totul pare că se surpă în jur, când omul nu își mai găsește rostul, sau mulțumirea deplină în ceva, când poate crede chiar că totul este pierdut, în fața ochilor lui și ai noștri răsare în chip tainic, dar atât de luminos, Steaua ce ne arată și acum peștera cea minunată a Betleemului și pe Dumnezeiescul Prunc Care se naște în ea. Și glasul Acestuia, ce răsună neîncetat, peste veacuri: „*Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi. Luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați de la Mine, că Eu sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul Meu este bun și povara Mea este ușoară*” (Matei 11, 28-30). Și cât de binefăcător este, în astfel de momente, să îți găsești puțină pace! Și nu este o pace ca oricare alta, ci însăși pacea care ne vine nouă de la Hristos Domnul, Cel Născut în Cetatea Betleemului, pentru noi, oamenii și pentru a noastră mântuire (Simbolul de Credință, sau Crezul). Chiar și pentru oamenii cei „moderni” ai secolului XXI, care de multe ori părem atât de chinuți!



Radu Gyr: Colind ceresc

Cerul și-a deschis soborul
– Lerui, Doamne, Ler –
Au pornit cu plugușorul
Îngerii prin cer.

Merg cu pluguri de oglindă
Și de giuvaier,
Toți luceferii colindă,
– Lerui, Doamne, Ler.



Având în jurul nostru, atât dovezi de felul celor de mai sus, cât și mărturii ale unor vieți frumoase, trăite în credință, ale celor care L-au găsit pe Dumnezeu în hățișurile întunecate ale lumii contemporane, să încercăm și noi „*să lepădăm orice povară și păcatul, ce grabnic ne împresoară. Și să alergăm cu stăruință în lupta ce ne stă înaintea, cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, Începătorul și Plinitorul credinței, Care, pentru bucuria ce-L era pusă înaintea, a suferit Crucea, n-a ținut seama de ocara ei și a șezut de-a dreapta tronului lui Dumnezeu*” (Evrei 12, 1-2).

Să încercăm să ne oprim o clipă din goana la care ne îndeamnă lumea în care trăim, să îndepărtăm de pe inimi voalul ce încearcă se le facă împietrite la adierea Duhului sălășluit acolo prin Taina Sfântului Botez și să luăm aminte la Glasul Domnului. Glasul Domnului, Cel ce în curând, la puține zile după Praznicul cel minunat al Nașterii lui Hristos, va răsună peste ape multe, pentru a le sfinți și a le arăta din nou pline de har și de putere îngerească, curățitoare și tămăduitoare, Glas care ne cheamă și pe noi, asemeni magilor, să îl descoperim înăuntrul și în afara noastră, în frumusețea tăriei Cerului, dar și în vreme de ispită, când iarăși, El ne stă aproape, dacă dorim și vom vedea atunci cum viața noastră începe să se schimbe și își va primi, în mod firesc, un rost. Pe care nu ni-l vor putea oferi toate bo-

Iubiți fii și fice duhovnicești,

gățiile lumii și nici măcar societățile de asigurări, oricât de puternice ar fi ele. Dar pe care îl revarsă, lin și cu îmbelșugare, prezența binefăcătoare a lui Hristos, Ce vine, vine iarăși, să Se nască tainic pe acest pământ.

Încă avem în jurul nostru și mai ales la noi, la români, în această vreme sfântă de Crăciun, datini și colinde strămoșești, care prin versuri și cântece duioase de copii, dar și de coruri, ne vestesc Nașterea Domnului și încercă să sensibilizeze inimile noastre pentru a înțelege mesajul

corect și deplin al acestei Sărbători. Care nu înseamnă doar spirit comercial, luminițe de sărbători, mese îmbelșugate și reduceri de prețuri, pentru un consum mai bun, ci în primul rând Nașterea Domnului Hristos, Ce aduce pace pe pământ și bucurie în sufletele de creștini, pe care le întâlnește, le cucerește, le face să l se închine cu voie bună și în deplină libertate, le schimbă și le îndreaptă pe un alt drum, poate mai puțin bogat în lucruri materiale, dar nu lipsit de tot ceea ce le trebuie și cu siguranță mai aproape de Dumnezeu.

În acest duh creștin, al întâmpinării Praznicului Nașterii Domnului, vă îndemn pe toți să vă deschideți inimile voastre și căutându-L acolo pe Hristos Domnul, prin credință, mai multă rugăciune, fapte bune și cântec de colinde, să ne bucurăm și noi de Nașterea Sa și să strigăm tuturor: „*Lăudați și cântați și vă bucurați!*”

Al vostru al tuturor, de tot binele voitor și către Hristos Domnul, Cel Născut în ieslea Betleemului, rugător,

† Siluan
Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria
și Locțiitorul Episcopiei Daciei Felix

Data în Reședința noastră Episcopală din Jula, la Praznicul Nașterii Domnului, în Anul Mântuirii 2018.



Vântul suflă cu lumină
– Lerui, Doamne, Ler –
În buhai de lună plină
Legănat în ger.

Patru heruvimi cu glugă
Albă de oier
Sub ferești colinde-ndrugă,
– Lerui, Doamne, Ler.

N-au venit cu grâu la poartă,
Ci au rupt din ger
Stele mari ca sa le-mpartă,
– Lerui, Doamne, Ler.

Și-n Florar de roade grele,
– Lerui, Doamne, Ler –
Va fi câmpul cer de stele
Tolănit sub cer...

Numai tu aștepti în tindă,
– Lerui, Doamne, Ler –
Suflete ce n-ai colindă
Și nu știi Prier.

Nici un cântec alb nu vine
Fălăind mister,
Cu o stea și pentru tine
– Lerui, Doamne, Ler.

Târnosire și dezvelire de placă memorială la biserica din Cenadul-Unguresc

Sâmbătă, 15 decembrie, pentru credincioșii Parohiei ortodoxe românești din Cenadul Unguresc a fost zi de mare bucurie. După efectuarea unor ample lucrări de restaurare la Sfântul Altar, făcute în ultimele luni, a avut loc slujba de târnosire a Sfintei Mese și de binecuvântare a lucrărilor, făcută de Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, înconjurat de un numeros sobor de clerici din Ungaria și România, format din Părintele *Aurel Becan*, Paroh la Cenadul Unguresc și Protopop de Seghedin, gazda întregii manifestări, Părintele Arhimandrit *Calinic Covaci*, Consilierul Administrativ-Bisericesc al Episcopiei din Ungaria, Părintele *Svetomir Milicici*, Parohul ortodox sârb al bisericii din Deszk, situată nu departe de Cenadul Unguresc, Părintele *Kirill Tatarka*, Parohul bisericii ortodoxe maghiare din Mișcolț și Secretarul Eparhiei Ortodoxe Maghiare din Ungaria, Părintele *Gheorghe Covaci*, de la Parohia Cenad, din Arhiepiscopia Timișoarei, Părintele *Mihai Iancu*, de la Parohia Tinca, din Episcopia Oradiei, Părintele *Florin Olteanu*, Paroh la Chitighaz și Protopop de Julia, Părintele *Ioan Bun*, Paroh la Micherechi, Părintele *Ionuț Negrău*, de la Parohia Săcal și Arhidiaconul *Emanuel Văduva*, de la Catedrala Episcopală din Julia. Răspunsurile liturgice au fost date de Domnul *Adrian Bughi*, Dirijorul Corului „Pro Musica” din Julia și al Corului Parohial din Curtici, Județul Arad, împreună cu alți tineri de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad, iar la slujbă au luat parte și oficialități, ca de pildă Domnul *Daniel Banu*, Consulul General al României la Seghedin, Domnul *János Farkas*, Primarul Comunei Cenadul Unguresc, Domnul *Ovidiu Jurcă*, membru în Adunarea Eparhială de la Julia, Domnul *Gheorghe Popa*, Epitrop al bisericii din Cenadul Unguresc, ș.a., precum și credincioși din Cenadul Unguresc, din Budapesta, dar și din România.

Slujba a început cu întâmpinarea Ierarhului și înconjurarea bisericii și sfințirea ei în exterior, precum și cu dezvelirea și sfințirea unei plăci comemorative, dedicate vrednicului de pomenire Părinte Romul Nestor, Preot Paroh la Cenadul Unguresc în perioada 1896–1920 și delegat, din partea cenădenilor, la Marea Adunarea Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918. Apoi a fost târnosită Masa Sfântului Altar, care fusese hidroizolată și îmbrăcată în gresie și au fost binecuvântate lucrările de restaurare efectuate în Altar:



izolarea pereților contra igrasiei și retencuirea lor parțială, înlocuirea pardoselii din Altar și din fața soleei, achiziționarea unui candelabru și a unor piese noi de mobilier în Altar. Cu acest prilej, biserica din Cenadul Unguresc, închinată Praznicului Împărătesc al Înălțării Domnului și care a aniversat 210 ani de existență și funcționare neîntreruptă, a primit și cel de-a doilea hram, la Sărbătoarea Sfântului Apostol Andrei, Cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României și Sfântului Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, născut la Mișcolț, în Ungaria, în același an în care a fost construită și biserica românească din Cenadul Unguresc, adică în 1808. Ambii Sfinți au ca dată comună de prăznuire ziua de 30 noiembrie, a fiecărui an.

Potrivit tradiției, slujba de sfințire a fost urmată de Sfânta Liturghie Arhierească, în cadrul căreia copiii au fost împărtășiți cu Sfintele lui Hristos Taine, iar la urmă, toți credincioșii, bărbați și femei, au intrat prin Sfântul Altar și s-au închinat la Sfânta Masă.

În cuvântul rostit cu acest prilej, Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan* a adus slavă lui Dumnezeu pentru acest eveniment remarcabil din viața bisericii românești din Cenadul Unguresc, realizat la final de An Centenar 2018 și constituit de sfințirea bisericii și a plăcii comemorative dedicate memoriei Părintelui Romul Nestor, dar și de hramurile, cel principal, al Înălțării Domnului și cel de-al doilea, primit acum, al Sfântului Apostol Andrei și Sfântului Mitropolit Andrei Șaguna al Transilvaniei, care apropie în mod simbolic biserica românească din Cenadul Unguresc de Catedrala Mântuirii Neamului, de la București, târnosită și ea de curând și care este, de asemenea, închinată Înălțării Domnului și Sfântului Apostol Andrei.

Biserica aceasta de zid, din Cenadul Unguresc, a fost construită împreună, de credincioșii ortodocși români și sârbi, în anul 1808, în locul unei biserici mai vechi, din pământ și acoperită cu șindrilă, care este menționată în Arhivele Statului Ungar în anul 1774 și care îi avea ca preoți, în 1767, pe Părintele Ioan Hidișan, pentru credincioșii ortodocși români și pe Părintele Ioan Lăcătuș, pentru credincioșii ortodocși sârbi.





Târnosire și dezvelire de placă memorială la biserica din Cenadul-Unguresc



Biserica din Cenadul Unguresc a fost folosită în comun, pentru trebuințele spirituale ale credincioșilor ortodocși români și sârbi din aceste părți, care au trăit la început în bună înțelegere, până în anul 1872, când preotul și credincioșii sârbi au hotărât să plece și, ulterior, în 1880 și-au construit propriul lor locaș de cult, în vecinătatea bisericii rămasă românilor, primând despăgubire, pentru aceasta, dar și pentru școala confesională folosită, de asemenea, în comun.

Biserica ortodoxă românească a fost înzestrată cu toate cele necesare săvârșirii sfintelor slujbe, iar comoara ei cea mai de preț o constituie iconostasul impunător, din lemn, pictat de renumitul pictor bănățean Ioan Zaicu, născut în anul 1868, în localitatea Fizeș, din Județul Caraș-Severin, care a făcut studii de pictură la Academia de Arte Frumoase, din Viena și a mai pictat și alte biserici importante din România, cum sunt Catedrala Episcopală Veche din Arad, sau bisericile din Nădlac și Sănnicolaul Mare.

Biserica românească din Cenadul Unguresc a fost târnosită, pentru prima dată, în 18 iunie 1995, de Preasfințitul Părinte *Timotei*, Episcopul Aradului, care la vremea aceea se îngrijea și de credincioșii ortodocși români din Ungaria, din încredințarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Tot Preasfinția Sa l-a hirotonit, ca preot, în biserica din Cenadul Unguresc, pe Părintele Aurel Becan, care din 1993 și până în prezent este Preotul Paroh al acestei biserici.

De-a lungul timpului, prin strădaniile și purtarea de grijă a Părintelui Aurel Becan, au fost efectuate mai multe lucrări de restaurare la locașul de cult, cu sprijin financiar din partea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, de la București (schimbarea acoperișului bisericii și a structurii sale de rezistență, în 2009, sau lucrări de subzidire și de întărire a întregului imobil, prin corzi metalice întinse, în zid, în jurul locașului de cult, în 2011), din partea Ministerului Resurselor Umane, de la Budapesta (înlocuirea ferestrelor bisericii, în 2012, sau lucrările de la Sfânta Masă, ziduri și Sfântul Altar, efectuate în acest an, 2018 și concretizate cu sfințirea de acum a locașului de cult),

sau din partea unor credincioși (achiziționarea, în 2008, a unor covoare, pentru întreaga biserică, la aniversarea a 200 de ani de la zidirea ei, cu sprijin financiar de la Domnul *Dan Bodircă*, din Pustiniș (Județul Timiș), urmaș al familiilor românești din Cenadul Unguresc plecate în pribegie la Pustiniș, în 1937, și amplasarea unei Pisanii din granit, pe zidul exterior al bisericii, cu sprijin din partea Părintelui *Origen Sabău*, Consilier Cultural al Episcopiei din Ungaria și Paroh la Apatu; vopsirea tuturor scaunelor din biserică, în 2013, cu sprijin financiar oferit din partea credincioșilor *Gheorghe Popa*, din Cenadul

Unguresc și al Doamnei *Aurelia Dehelean*, originară din Cenad și stabilită la Macău; amplasarea, în 2018, a unei Plăci comemorative din marmură, realizată cu sprijin financiar din partea Domnului *Ovidiu Jurca*, din Deva, în memoria vrednicului de pomenire Părinte Romul Nestor, delegatul cenădenilor la Marea Adunarea Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918).

Toți participanții la sfințirea bisericii ce a avut loc acum, în 15 decembrie, la Sărbătoarea Sfântului Sfințit Mucenic Elefterie, Episcopul Iliriei și a celorlalți Mucenici și Sfinți prăznuiți dimpreună cu el, au fost invitați, la final, la o agapă frățească, oferită la modernul cămin cultural al localității, din partea Parohiei Ortodoxe Românești din Cenadul Unguresc.

Biroul de Presă al Episcopiei ortodoxe Române din Ungaria

Mesaj de mulțumire

Bunătatea și respectul ne definesc ca oameni, iar în ziua de azi, în care aceste calități se întâlnesc din ce în ce mai rar, consider că dorința de a-i ajuta pe cei care au nevoie de sprijin înnobilează ființa umană.

Vă scriu, stimați sponsori și dragi prieteni, care ați ajutat să ducem la bun sfârșit lucrările de restaurare la Biserica Ortodoxă Română din Cenadul Unguresc, pentru a vă transmite mulțumiri sincere pentru ajutor și pentru efortul financiar depus.

Sponsori au fost: Compania de Apă Arad (director general *Gheorghe Bănățean*), Autoguvernarea de Naționalitate Ro-

mână din Județul Ciongrad (președinte, *Gheorghe Petrușan*), Autoguvernarea Română din Cenadul Unguresc (președinte, *Vasile Rotar*), *Cristina* și *Ovidiu Jurcă* din Deva (au dăruit placa memorială), *Lucian Doroiman*, dr. *Aurelia Dehelean*, *Elena Hidișan*, *Aurelia Vădăsan* și fiul său *Toma Tihanyi*, *Dan* și *Luminița Zaboroschi*, *Cristian Popovici*, *Cristian Daniel*, *Janos Farkas*, primarul Cenadului, *Doina Barta*, *Magdalena Turi*, *Diana Cojocar Bugneriu*, *Andra Bugneriu*, *Livia Arvai*, *Șerbana Kiss*, *Ana* și *Gheorghe Popa*, *Eva* și *Adrian Șimon*, *Robert Antal*, *Valentin Iancu*, *Tiberiu Boca*, *Sorin Domșa*, *Aurel Stanci*.

Cu deosebită stimă,

pr. Aurel Becan

Slujbă în prag de Crăciun, la Bichișciaba

Cu două zile înainte de sărbătoarea Nașterii Domnului Iisus Hristos, în duminica din 23 decembrie, dimineața, la ora 10.00, la biserica ortodoxă română din Bichișciaba, credincioșii și *pr. Aurel Bătrân*, preotul paroh, vor avea la Sfânta Liturghie oaspeți din Arad, împreună cu un cor mixt, care vor da răspunsurile la slujbă. După sărbătoarea de la biserică, toți cei prezenți vor fi invitați Autogovernării Românești locale, la o agapă la restaurantul Fiume din orașul Bichișciaba.

„Noi umblăm să colindăm...”



Foto: Emanuel Văduva

Corul „Pro Musica” din Jula, dar și alți membri ai comunității istorice românești din Jula, l-au colindat pe *Florin Vasiloni*, consulul general al României la Jula, la reședința acestuia. Printre invitații domnului consul s-a numărat și Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, împreună cu alți clerici din cadrul Episcopiei.

Colindătorii au interpretat mai multe colinde, atât din repertoriul consacrat românesc, cât și din colindele specifice comunității românești din Ungaria, fiind însoțit, în cântarea lui, și de ceilalți oaspeți prezenți. Evenimentul a dorit să marcheze apropierea Crăciunului, care este importantă pentru români oriunde s-ar afla ei, dar și buna colaborare între Biserică, Consulatul General, Corul „Pro Musica” și alte instituții românești din Ungaria, în scopul menținerii și promovării identității naționale, culturale și spirituale a comunității românești din această țară.

Corul a mai susținut un concert de colinde, pe 16 decembrie, în Catedrala Episcopală din Jula, iar pe 19 decembrie, a colindat la serbarea de Crăciun, organizată la Școala generală și Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula.

A.B.

Preșcolarii din Bătania la colindat



Atmosferă de bucurie și de sărbătoare, pe 17 decembrie, la mai multe instituții românești din Bătania, dar și în biserica ortodoxă românească. Micuții de la Grădinița „Lucian Magdu” din Bătania au fost la colindat, însoțiți de educatoarele lor. Din sufletele curate ale micilor colindători au izvorât mesaje pline de încărcătură spirituală ale colindelor străbune. Aceștia s-au întors la grădiniță cu săculețul plin de daruri, primite la colindat.

„Te Deum” de Sfântul Nicolae, la școala din Jula



Sfântul Ierarh Nicolae, sărbătorit pretutindeni, în toată lumea creștină, a fost așteptat, în ajunul sărbătorii, pe 5 decembrie, cu mare bucurie și la Școala generală și Liceul românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula. La fel ca în anii trecuți, Preasfințitul Părinte *Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, împreună cu un sobor de clerici de la Centrul Eparhial din Jula, au săvârșit slujba de „Te Deum” la școala din Jula, la care au luat parte elevii din cursul inferior, cadrele didactice, printre care și *Maria Gurzău Czeplédi*, directorul instituției de învățământ. La finalul slujbei, Ierarhul i-a binecuvântat pe copii prin stropire cu apă sfințită și le-a împărțit tuturor pachete cu dulciuri. Episcopia a pregătit aceste pachete, cu sprijinul mai multor instituții românești din Ungaria. În semn de mulțumire, copiii au cântat Ierarhului și celorlalți clerici colinde și cântece de Crăciun.

Concertul Corului Psaltic „Anastasios” la Catedrala Catolică din Seghedin



În pragul sărbătorilor Nașterii Domnului, miercuri, 19 decembrie, Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român Budapesta, în colaborare cu Episcopia Catolică a diocezei Szeged-Csanád, a organizat în Catedrala Catolică din Seghedin (Piața Domului, nr. 16) un concert de muzică liturgică și colinde, susținut de Corul Psaltic „Anastasios”, din Târgu Mureș.

Catedrala Episcopală Catolică din Seghedin a fost proiectată de renumitul arhitect maghiar Foerk Ernő, născut la Timișoara, la 3 februarie 1868, și considerat unul dintre cei mai importanți specialiști ai arhitecturii istorice. Cu o capacitate de 5000 de locuri, Catedrala Catolică din Seghedin se distinge atât prin clopotul său ce cântărește 8600 kg, al doilea ca mărime din Ungaria, cât și prin orga cu 9000 de tuburi, adăpostită în interior, cea de-a treia ca mărime din Europa. În partea frontală a Catedralei poate fi întâlnit Turnul „Sfântul Dumitru”, relicvă a unei biserici de secol XII-lea.

Corul Psaltic „Anastasios” a fost înființat în luna noiembrie a anului 2012, în Municipiul Târgu Mureș, de către fondatorul și dirijorul corului, *dr. Simion Ioachim Iustinian*, pe atunci student al Universității de Medicină și Farmacie din oraș, în prezent medic rezident neurochirurg, din dorința de a readuce muzica bisericească de sorginte bizantină pe tărâmul Ardealului. Dragostea față de Biserică și iubirea de a-L slăvi pe Dumnezeu prin cântarea bizantină a făcut ca, în scurt timp, acestuia să i se alăture mulți tineri, de asemenea studenți la medicină, întărind astfel ideea de Grup Psaltic.

Componentii Corului Psaltic „Anastasios”, care au concertat la Seghedin: *dr. Simion Ioachim Iustinian* (dirijor), *Teodor Simion*, *Cheorghe Cătălin Simion*, *Costel Coroiu*, *Bogdan Ionuț Pulhac*, *Ioan Popescu*, *Gabriel Cenușă*, *Vasile Florin Leat*, *Alexandru Ghivirigă* și *Nicolae Vatră*.

Amintiri de jumătate de secol de la Liceul „N. Bălcescu” din Jula



Serbare de absolvire în 1968

Jumătate de secol. În istorie sau în viața politică, socială, aceasta nu este o perioadă prea lungă. Pentru sufletul meu, însă, această perioadă de timp este una însemnată. Acum 50 de ani mi-am terminat studiile liceale, alături de 23 de colegi, la Liceul „N. Bălcescu” din Jula.

M-am hotărât să cer ajutorul unor colegi de clasă și să organizăm împreună o întâlnire. Locația era dată. Clădirea actuală a liceului primește cu mult drag de fiecare dată și foștii elevi, astfel că în 30 noiembrie 2018 și noi aici ne-am dat întâlnire cu colegii. Am fost așteptați cu mare drag de către doamna director *Maria Gurzău Czeglédi*, care poartă mare grijă „alma materului” nostru.

Era ora 3 după amiază, abia eram sosiți 3! M-au încercat emoțiile. Puțin mi-a fost și frică. Au promis că vor veni, atunci de ce nu mai vin!? Cu toate că mulți mi-au zis la telefon, mi-au scris în sms, că „vin dacă-mi permite sănătatea” sau că „nu prea îmi place să călătoresc când se face seară”. M-am liniștit când am văzut că, totuși, rând pe rând sosesc foștii mei colegi de clasă. Se îmbrățișau și se salutau cu căldură „băieți” cu păr tot mai rar, „fete” cărunte sau care-și vopsesc părul „obosit” de atâția ani. Dintr-odată atmosfera s-a încălzit în jurul nostru.

Am cuprins-o cu mare drag pe diriginta noastră adoptată, doamna profesoară *Iuliana Jurău Rad*, care, după cum dânsa ne-a povestit mai târziu, fiind tânără profesoară începătoare chiar la clasa noastră a intrat prima dată la ore de limba română și limba rusă. Pe vremuri, diriginta noastră a fost profesoara *Ana Selejan*, care, la fel tânăr pedagog, s-a străduit să conducă cu cea mai mare pricepere clasa noastră, care la început avea 36 de elevi. Ea ne-a părăsit anul trecut. Ne-am amintit de ea și de toți foștii noștri profesori, când am aprins o lumânare în amintirea lor: directoarea *Katalin Szántó*, directorul de cămin dr. *Gheorghe Santău*, *Ana Crișan* (profesoară de matematică), *Etelca Kocsis* (educație fizică), *Ana Varga* (limba română), *Iosif Balogh* (geografie), *Maria Misaroș* (pedagog), *Teodor Cozma* și *Ioan Dorogi* (politehnică), *Gheorghe Korondy* (cânt și muzică).

Pe parcursul celor patru ani de studii, ne-au părăsit mulți dintre colegii de clasă, am început 36, dar am terminat doar 24 de elevi. Dintre cei care am absolvit acest liceu, 4 nu mai sunt printre noi, privindu-ne din ceruri: *Alexandru Bordaș*, *Florica Cioban*, *Ema Oroian* și *Ioan Selejan*. Ne-am amintit și de ei cu o lumânare și un moment de reculegere.

Scenariul întâlnirii a fost la fel ca la toate astfel de întâlniri. Am raportat dirigintelui în limbile română și rusă, am urcat la etaj să ne căutăm și să privim tabloul clasei noastre și am așezat o cunună cu flori la bustul lui Bălcescu, al cărui nume îl poartă liceul nostru. Doamna director ne-a prezentat cu mândrie școala de azi, fără să uite să amintească faptul că foștii elevi sunt cei care stau la baza acestei instituții, care anul viitor, în 2019, va împlini 70 de ani de la înființare.

Am servit o cină împreună, în sala cu cupolă a școlii, unde am evocat pățanii distractive din anii de liceu. S-a povestit despre o excursie la Tokaj sau despre una la Sopron, când am aflat despre întâmplări pe care acum le-am auzit pentru prima dată. Sau le-aș fi uitat deja???

Doamna profesoară Rad s-a pregătit să vorbească despre noi, a verificat cine de unde a venit la școala din Jula. Unii dintre noi au sosit de la Chitighaz, Micherechi, Aletea, mai mulți din Otlaca-Pustă, alții au venit din Bihor, de la Săcal, Apateu, Jaca sau Körmöspuszta.

Prezentându-și fiecare viața și realizările și ascultându-mi foștii colegi, mă gândeam că nu a fost în zadar munca pedagogilor noștri. Ne-au înzestrat cu omenie, cu disciplină, cu caractere morale. Cu toții ne-am găsit un loc sigur în viață, am muncit și ne-am realizat cele mai multe vise. Mulți dintre noi au devenit profesori, educatori. Alții au devenit foarte buni meșteri tâmplari sau au lucrat în domeniul sănătății, la tipografie, la vamă. Azi toți suntem pensionari.

Ne-au onorat cu prezența și câțiva foștii profesori. Domnul *Gheorghe Marc* a fost profesorul nostru de istorie, iar domnul *Ioan Budai* a predat băieților educația fizică. Tare ne-am bucurat de ei.

Nu pot să ascund un sentiment ce m-a cuprins la această întâlnire: de multe ori aveam senzația de nod în gât și îmi înghițeam lacrimile ascultând poveștile de viață ale colegilor mei dragi. Ne-am întâlnit 13. Șapte nu au putut veni. Toți ne-au transmis ceva, doar de un singur coleg născut nu am reușit să dăm.

Noi, foștii absolvenți ai promoției 1964–1968, azi trăim în diferitele colțuri ale țării, de la Alsóújlak, Budapesta, Szikszó, Szentendre, până la Biharkeresztes, Bichișciaba, Jula. Unii chiar s-au stabilit în Statele Unite.

Întâlnirea noastră a ținut până seara târziu. Ne-am despărțit cu dorința ca să ne revedem cât mai curând. Nu peste 50 de ani.

Iulia Pantea, Szentendre



Cules de porumb în 1966



Serbare de 1 Mai în 1968



Cu diriginta Ana Selejan la Crăciun



Excursie cu clasa la Tokaj

Cupa de Șah „Foaia românească”, ediția a X-a

Sâmbătă, 12 ianuarie 2019, Jula

Asociația de Șah a Românilor din Ungaria (AȘARU) și redacția „Foaia românească” va organiza, și în această iarnă, Cupa internațională de șah „Foaia românească”. Evenimentul se va desfășura în ziua de sâmbătă, **12 ianuarie 2019**, la sediul din Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Cu această ocazie se va dezveli pe clădire și placa AȘARU, care își are sediul în clădirea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

CONDIȚII DE PARTICIPARE LA CUPA DE ȘAH „FOAIA ROMÂNEASCĂ”

1. La competiție poate participa orice român din Ungaria sau din lume și orice iubitor de șah!
 2. Competițiile se vor desfășura în sistemul rapid (30–30 minute).
 3. Categori:
- Profesioniști:* „A” – seniori, „B” – juniori (14–18 ani), „C” – copii (4–14 ani)
Amatori: „D” – seniori, „E” – juniori (14–18 ani), „F” – copii (4–14 ani) „G” – inactivi
4. Taxa de participare:
 adulți – 1500 Ft/persoană
 elevi – 1000 Ft/persoană



TALON DE ÎNSCRIERE

Nume:

Categoria la care doresc să particip (A sau B):

Anul nașterii:

Adresa:

Tel:

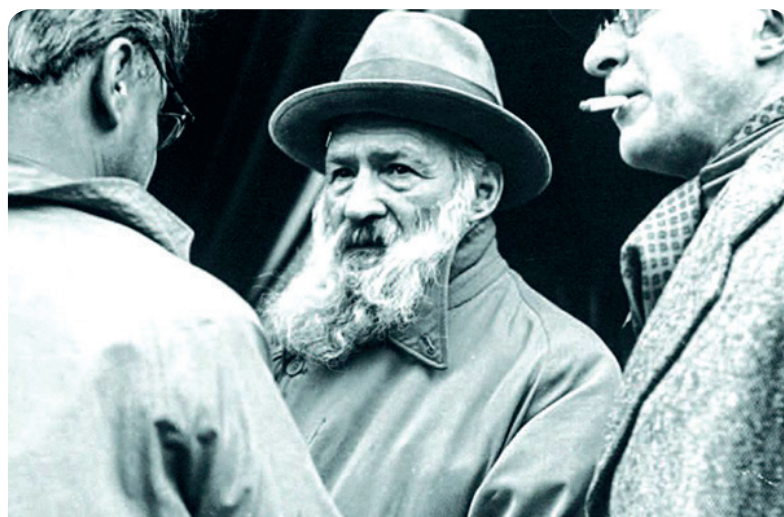
E-mail:

Semnătura:

Concurenții sunt rugați să retrimite talonul de înscriere pe adresa redacției (Jula, str. Doja nr. 8), până în data de 8 iunie 2019.

Contacte: **Ioan Cozma** (+36 30 4316775, kozmao802@gmail.com),
Redacția: +36 66 361789

Topul sculpturilor: Constantin Brâncuși este cel mai scump artist licitat în 2018



„La Jeune fille sophistiquée (Nancy Cunard)/ Tânără sofisticată (Nancy Cunard)”, o lucrare unică din bronz lustruit, realizată de Constantin Brâncuși la Paris, în 1932, reprezintă cea mai scumpă adjudecare a unei sculpturi anul acesta, conducând un top dominat de lucrări de Alberto Giacometti, potrivit Artprice, preluat de *news.ro*.

Cele mai bune adjudecări ale anului recompensează, în primul rând, artiștii francezi ai secolului al XX-lea: Giacometti obține cinci noi rezultate, fiecare cu peste 10 milioane de dolari, Rodin înregistrează a patra cea mai bună adjudecare cu „Baiser, moyen modèle dit Taille de la Porte” (1890), Matisse a doua cea mai bună licitație cu „Nu allongé I (Aurore)” (1907), Brâncuși, un nou record mondial. Un singur artist contemporan intră în top, Jeff Koons, care nu se clasează prea bine în piață în ciuda prezenței în top.

Vândută cu 71 de milioane de dolari, sculptura cea mai scumpă a anului reprezintă o piatră de hotar pentru Istoria Artei secolului al XX-lea, o operă unică care sfidează timpul după 90 de ani. Este vorba de „La jeune fille sophistiquée (Portrait de Nancy Cunard)”, realizată de Constantin Brâncuși în 1928, un bronz aurit, admirabil șlefuit, și ridicat pe un soclu din marmură albă. Atât de prețioasă în „haine” aurite, această formă dinamică și contrastantă o reprezintă pe Nancy Cunard, o activistă, militantă pentru egalitatea de gen și pentru drepturile civile în Statele Unite, editoare, apropiată de suprarealism și de dadaism, muză a lui Aragon, Joyce și a multor alora.

Tânără fată sofisticată a fost vândută în luna mai la casa Christie's New York, devenind record absolut pentru Brâncuși, cu mult înaintea precedentului, „Muse endormie” (1913), vândută în 2017. Prețul acesteia din urmă a crescut succesiv: vândută în mai multe rânduri de-a lungul deceniilor, ea a fost estimată la 6,6 milioane de dolari în 1997, a ajuns să fie estimată între 25 și 35 de milioane de dolari în 2017 și a atins în final 57,3 milioane de dolari în cadrul unei bătălii la licitație care a durat 10 minute.



La ce au răs românii din Ungaria acum 30 de ani?

8 VINERI 30 DECEMBRIE 1988

FOAIA NOASTRĂ



DE REVELION '89



UMOR o UMOR o UMOR o UMOR

Masa e plină de antren, replicile zboară ca mingile de ping-pong.

- Sintești șeful sofului meu? întrebă o femeie.
- Nu.
- Atunci, luați mina de pe umărul meu.

- Cu ocazia Anului Nou, spune logodnicul, ți-am adus acest colier. Are atâtea bobite de chilimbar, exact cîți ani ai tu.

Logodnica, după ce numără măgelele, oftează:

- Am făcut o mare greșală că nu ți-am spus vîrsta ade-vărată.

Curtenitor, un bărbat fletează o femeie ceva mai în vîr-stă:

- Aveți o fiică atît de tîndră. Bănuiesc că v-ați măritat foarte devreme.

- Da, răspunde ea, zîmbind. La ora opt dimineața.

- Cît timp rămîneți la noi? se interesează gazda.
- Pînă cînd ne plictisim.
- Atît de pușin?

Desene de
V. CRAINĂ-MÂNDRA



De revelion

O comeseană, intrigată:

- Mă tot întreb ce poate să discute atîta bărbatu-meu - ditamai inginer agronom - cu studenta aia, de la filologie!

Înainte de a pleca la petrecere, consoarta își dăscăleşte bărbatul:

- Poți să bei și să te distrezi, cît poțesti. Te rog, doar să nu mai bați cîmpii ca de revelionul trecut, cînd îi tot ziceai tînerii cu care dansai că eu ți-s sora cea mare și nu nevastă...

Tot așteptînd, un consumator se adresează șefului de sală:

- Ascultă frate, pe mine cine mă servește; ospătarul sau...

Anul Nou?

- Răbdare, tovarășe, deocamdată e prea devreme pentru amîndoi!

D.C. Mazilu

Taina proverbelor

O rudă de departe, pare-mi-se unchi, s-a pomenit cu apă la genunchi; și mi-amintesc că, fără să se fi tratat, în scurtă vreme fost-a vindecat.

Dar iată că-ntr-o bună zi, în locul fostei maladii o alta mai tiranică l-a pus la pat: făcuse pietre la ficat.

A încercat diverse tratamente, dar pietrele-au rămas indiferente - și-a dus-o-așa pînă-a murit bătrîn.

Apa trece, pietrele rămîn.



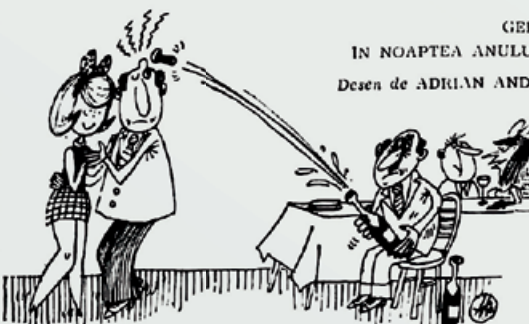
Fără cuvinte

Panseluțe

1. Eanii n-au miros, dar au gust.
2. Viața oare nu e ca jocul acela de-a telefonul fără fir?
3. Etimologie. Nu e oare nici o legătură între sarmale și Sarmis (Sarmisegetuza)? Mă gîndesc adesea...
4. La ce mă mai gîndesc eu? La Don Mendoza Vomez y Cucacha Soso, un nobil înalt, gras, cu gîtul scurt și suferind de rinichi. Dușmanul lui de moarte era Don Pablo, iar el era dușmanul de moarte al lui Don Pablo. Urmare în numărul viitor!
5. Din nou despre cășelul Zgudulică! Înainte să i se-nîmple povestea cu coada i se-nîmplă povestea cu lada. Și-apoi chestia cu zăpada. Ha-ha-ha!

Proverbe ocazionale

- Socoteala de-ocasă nu se potrivește cu cea a... mușafirilor nepoștiți.
- Dar din dar se face rai, mai ales în luna... cadourilor.
- Cui pe cui se scoate. Și anul nou... pe cel vechi.



GELOSUL

IN NOAPTEA ANULUI NOU
Desen de ADRIAN ANDRONIC

Înțelepciuni

Vreți să trăiți mult? Muriți zilnic de rîl!

Nu-ți birși vecinii, altfel vei auzi lucruri de care o să-ți pară rău.

Dacă vreți să fiți bogați, nu învâțați numai cum se cîștigă banul, ci și cum se păstrează.

Spune adevărul, și atunci nu va trebui să mai fii minte nîmle.

Prima condiție ca să fii fericit este să te crezi indispen-sabil pentru fericirea altuia; aceasta te face să accepți viața.

Mai rău decît să știi că lumea vorbește de dv. nu este decît un singur lucru; să știți că lumea nu vorbește de dv.!

Cel mai bun lucru al omului în viață este însăși viața.

Trăinicia fericirii tale atîrnă de chipul cum îți vei înțelege și construi viața.

Laurii nu te lasă să dormi. Deci nu te culca pe ei!



GIUSEPPE NAVARRA

Jocuri de ape

- „Puricele! Ce ființă măreată!”, exclamă microbul.
- Mulți neserioși sînt foarte serioși față de propriile lor interese.

Drumuri

- Tu știi că zicala cu „toate drumurile duc la Roma” nu e valabilă totdeauna?
- De ce?
- Păi, înainte de reveli-on, toate drumurile duc la „Alimentara”!

Repros

Soția către soț:

- Măcar în seara de re-velion nu te mai duce la bodegă. Singură o să mă plictisesc!
- Dar, draga mea, dacă aș rămîne acasă, ne-am plictisi amîndoi.

REFLECȚII

Să respectăm, în fiecare om, omul. Dacă cel din prezent ne displace, atunci să respectăm pe cel care va putea să fie, care va trebui să fie.

Arborele crescut strîmb tot strîmb ră-mîne. Omul la fel.

Mie dicționar de iarnă

- CIORI = Concert în crrr major.
- FRIG = Materie primă pentru confec-ționarea cuielor.
- OM DE ZĂPADĂ = Unul care se topește după... soare.
- PUC = Spiriduș pe gheață.
- TUICA FIARTĂ = Combustibil cu ardere... internă.
- TURTURE = Sabia lui Damocles.

FOAIA
NOASTRĂ

Săptămînal al Uniunii Democratice a Românilor din Ungaria. Redactor-șef: ALEXANDRU HOTOPAN. Redactor-șef adjunct: MIHAI KOZMA. Redacția: 5701 Gyula, Petőfi tér 2. sz. Postafiók 95. Telefon: 62-607, 61-789. Telex: 83-460. Întreprinderea editorială de presă și cărți PALLAS 1073 Budapest VII. Lenin krt. 9-11. Editor responsabil: NORBERT SIKLÓSI, director general. Tiparul: Kner Nyomda Dürer územe, Gyula 5701. Director general: PÁL HÁROMSZÉKI. Este difuzat de Poșta Maghiară. Abonamentele se fac la orice oficiu poștal local, la factorii poștali, la chioșcurile poștale și la Biroul de abonare și difuzare a presei (HELIJ, 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A.) atît personal, cît și prin virament la contul de vira-ment HELIJ 215-961 62. Abonamentul pe un an: 90 de forinți.

INDEX: 25291
ISSN 0426-4420

Ce mănâncă mai nou românii în noaptea de Revelion?

Pentru multe gospodine, masa de Revelion e testul suprem: măncarea trebuie să fie gustoasă, rafinată și, pe cât posibil, să le ia ochii invitaților. Revista Libertatea oferă 6 rețete pentru Revelion, care vă vor scoate din încurcătură. Sunt aspectuoase, gustul bun e garantat și nu necesită un efort deosebit.

Piftie de pește

Ingrediente: 1 kg pește eviscerat (crap) și încă 1–2 capete curățate, un morcov, o rădăcină de pătrunjel, o ceapă, o frunză de dafin, o lămâie, 3 căței de usturoi, o ramură mică de cimbru, apă, 10 boabe de piper, sare, 2–3 boabe de ienibahar

Mod de preparare: Se fierbe zarzavatul spălat, curățat și tăiat în sferturi cu piperul, ienibaharul și frunza de dafin. Peștele curățat de solzi și capetele se spală sub jet de apă rece și se așază într-o oală, apoi se toarnă peste el zeama în care a fiert zarzavatul, strecurată (supa trebuie să depășească peștele cu 2–3 cm). Se acrește cu zeamă de lămâie și se sarează după gust. Se fierbe la foc mic circa o oră, cu capac, fără să clocotească, ca să nu se tulbure. După ce peștele a fiert, iar supa a scăzut cu 2–3 cm, se ia o lingură de zeamă și se dă puțin la frigider, pentru a vedea dacă se încheagă. Dacă trece testul, se înfierbântă din nou, ca să se topească gelatina formată între timp, dar fără să dea în clocot. Se scoate carnea din supă, se curăță de oase și se așază în forme. În zeamă se adaugă usturoiul zdrobit și cimbrul. Se strecoară fierbinte peste bucățile de pește și se lasă să se închege la rece. Înainte de servire, scoasă din forme, piftia se poate decora cu semințe de rodie, felii de lămâie și frunze de pătrunjel.



Aperitive asortate

Ingrediente: o baghetă, 100 g cașcaval, 2 castraveci acri, un castravete proaspăt, două roșii cherry, 100 g brânză cu mușegai, măsline negre și verzi fără sămburi, 100 g jambon, 100 g brânză de burduf, câteva felii de salată, scobitori

Mod de preparare: Se taie bagheta în felii subțiri, care se pun la prăjit. Legumele, brânzeturile și mezelurile se taie cubulețe sau felii. Brânza se poate frământa puțin, apoi se fac din ea biluțe. Se alternează ingredientele pe feliuțele de pâine, în funcție de inspirație, apoi se înfig scobitorile, ca să poată fi luate ușor de pe platou.



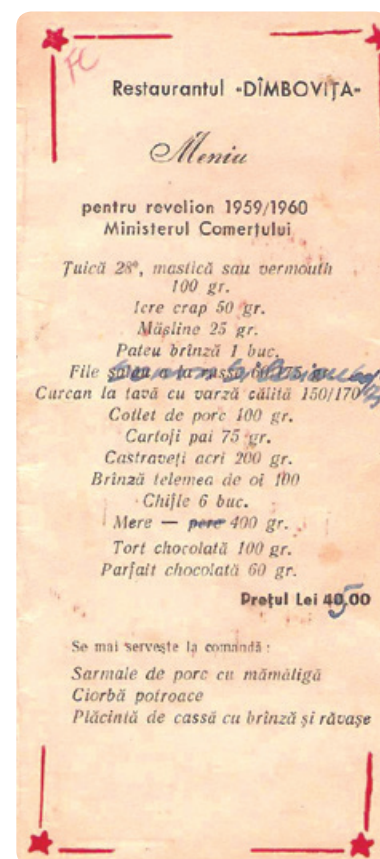
Salată de boeuf

Ingrediente: 500 g rasol de vacă/piept de pasăre, 400 g cartofi, 3 morcovi, 2 rădăcini de pătrunjel, 200 g mazăre, 1 țelină mică, castraveci și gogoșari acri – după gust, 1/2 legătură pătrunjel verde, maioneză – după gust, 100 g măsline, 1 ou fiert, muștar

Mod de preparare: Salata de boeuf este nelipsită de pe mesele festive de iarnă ale românilor. Pentru că este simplu de făcut, ușor și relativ rapid, din ingrediente care se regăsesc în camera fiecărei gospodine. Se pun la fiert cartofii și morcovii. Între timp se taie fâșii carnea fiartă în prealabil, se toacă mărunt murăturile și măslinele, pătrunjelul și oul fiert, iar țelina se dă pe răzătoarea medie. Când au fiert (fără a se sfărâma!) cartofii și morcovii se dau prin apa rece și se taie cubulețe. Se amestecă toate cele mai sus enumerate cu mazărea, într-un bol mare, încăpător, și se combină cu maioneză. Se ornează după bunul plac.



Ce s-a mâncat în ultima noapte a anului 1960?





Să râdem ... de Revelion

Sărbătorile fericite ale părinților



- De ce ești acuzat?
- Mi-am făcut cumpărăturile de Crăciun prea devreme.
- Adică?
- Înainte de deschiderea magazinului.



- Ce zici, vecină? N-ai dori ca Moș Crăciun să-ți aducă o mașină automată de spălat?
- Nu, nu cred... Sunt mulțumită de soțul meu actual!



O familie de scoțieni, în ziua de Ajun, primește vizita unei alte familii de scoțieni, care locuia în alt oraș. După ce au sărbătorit Crăciunul împreună, văzând că se apropia Anul Nou și musafirii nici gând să plece, gazda le bătut un apropo:

- Nu credeți că cei pe care i-ați lăsat acasă ar vrea să întâmpine noul an împreună cu voi?
- Vai, vă mulțumim din suflet. Ne pare așa de bine că v-ați gândit și la ei. Imediat o sunăm pe mama să vină împreună cu copiii!



Într-o vineri înainte de Crăciun un tip intră într-un magazin de bijuterii însoțit de o tipă extrem de drăguță.

- Arătați-mi un inel de logodnă, vă rog. Bijutierul scoate un inel cu diamant.
- Acesta costa 5.000 de dolari.
- Dom'le, uitați-vă bine la domnișoara și dați-mi ceva pe măsura frumuseții ei...
- Bijutierul se duce imediat în spate la seif și scoate un inel cu un diamant formidabil. Ochii tipei se aprind când îl vede.
- Acesta face 60.000 de dolari.
- OK, îl cumpăr. Am să vă scriu un cec, și pentru că e deja vineri seara și e sărbătoare, am să vă rog să-l depuneți la bancă pentru încasare luni de dimineață la prima oră. Apoi să-mi trimiteți inelul la această adresă.
- Bine, domnule.
- Luni la prânz bijutierul foarte agitat apare personal la ușa tipului:
- Domnule, dumneavoastră sunteți un escroc. Cecul pe care mi l-ați dat nu are acoperire. Dumneavoastră nu aveți nici un ban în cont!
- Știu, zice omul nostru, dar îți dai seama ce weekend am avut?!



- De Crăciun, zise Bulă, am fost invitat la familia Trulă. Două ceasuri întregi a trebuit să le cânt la pian.
- Foarte bine le-ai făcut! Nici eu nu pot să-i sufăr!



- Mămico, să știi că Moș Crăciun e un hoț.
- Vai, Bulișor, dar se poate să îl faci hoț pe Moș Crăciun, care ți-a adus atâtea cadouri frumoase?!
- Da, dar să știi că am recunoscut la el în picioare cizmele lui tăticu'!

- Nu-i așa, mămico, că mai este până să vină Moș Crăciun?
- Sigur că da. Mai întâi trebuie să vină iarna, să ningă.
- Și atunci de ce trebuie să fiu cuminte de pe-acum?



- Aș vrea să cumpăr un cadou pentru iubita mea, ca să i-l dau de Crăciun. Puteți să-mi dați un sfat?
- E tânără?
- Nu tocmai...
- Oarecum...
- E frumoasă?
- Nimic deosebit...
- Cultă?
- Foarte puțin...
- Atunci, uitați ce sfat vă dau: cumpărați cadoul pentru altcineva!





Să râdem ... de Revelion



ÎN ROMÂNIA, DESZĂPEZIREA ÎNCEPE DUPĂ
24 DE ORE DE LA PRIMA NINSOARE



PENTRU CA TOATĂ LUMEA SĂ AIBĂ TIMP
SĂ-ȘI FACĂ UN SELFIE CU ZĂPADA

- Moș Crăciun i-a adus și lui Bulișor anul acesta o grămadă de cadouri.
- Mămico, cum are ochii Moș Crăciun?
- Căprui, ca ai unchiului Trulă.
- Ca ai unchiului Trulă?! Aha, acum înțeleg de ce nu mi-a adus Moș Crăciun pistolul cu alicie de plastic pe care i l-am cerut...
- Ce legătură are?
- Păi eu i-am spart geamul unchiului Trulă.
- Când a auzit acestea, Moș Crăciun a sărit ca ars:
- Ți-am spus eu, cumnată, că el e vinovatul!



- Ce cadou ți-a adus Moș Crăciun, Mimi?
- Un storcător de fructe și legume.
- Și merge bine?
- Mda... merge... numai că după ce trec sărbătorile, va trebui să zugrăvim bucătăria.



În noaptea de Revelion, la masă, după aperitive și felul întâi, stropite din belșug cu tot felul de băuturi întăritoare, Bulă îi spuse doamnei de lângă el:

- Să știți că atunci când v-ați șters furculița și cuțitul, n-ați folosit șervetul dumneavoastră, ci cravata mea...



Pe 1 ianuarie sună telefonul:

- Alo, Mărie! La mulți ani! Ia zi, ce-ai făcut de Revelion?
- Nimic, am stat toată noaptea în pat, ca de obicei.
- Frumos, frumos! Și? A fost multă lume?



- Draga mea, ce ai vrea să-ți aducă Moș Crăciun?
- Doar pe tine dragul meu... Și dacă s-ar putea... într-o limuzină...
- Nu ți se pare că vrei cam mult?
- Bine... atunci să-mi aducă numai limuzina.



O tipă se plimba pe plajă și dă peste o lampă fermecată. O ridică, o frecă și apare Duhul:

- Pot îndeplini numai o dorință. Sunt cam bătrân...
- Pentru că tot vin sărbătorile de Crăciun, vreau să fie pace în lume să fie toată lumea de Crăciun fericit. Vezi harta asta? Vreau ca toate țările să înceteze să se mai războiască!
- Dar asta este întreaga lume! Aceste țări sunt în război de mii de ani! Sunt eu puternic, dar nici chiar așa... Pune-ți altă dorință!
- Bineee, vreau să găsesc bărbatul potrivit. Știi tu, un bărbat care să fie atent și amuzant. Căruia să-i placă să gătească, și să ajute la curățenia casei, care să fie bun la pat, căruia să-i placă părinții mei, care să nu se uite la emisiuni sportive și care să-mi fie credincios. Asta îmi doresc... un partener de suflet, care să-mi îndeplinească toate dorințele!
- Duhul oftă adânc și spuse:
- Mai dă-mi să văd harta aia încă odată...

Integramă

Colindul Nașterii Domnului

1)...	DUPĂ MI LINIE DE CUVINTE DIN TEXT	TULPINĂ GROASA DE COPAC NEA!	CAMION MARE SAU SPORT CU ȚINTE		
ZGOMOT IMITAT DE "HAPCIU!" DÂNȘA	2)...	SUNT CU A A IZBI DE PAMANT	NUMĂRAȚI CA VÂRSTĂ A OMULUI BOLDURI		URMĂ DE LA O RANĂ SCAUNUL REGLUI
POVESTIRE CU POANTĂ STROPITE TARE		CE SUNT IAȘIUL ȘI ORADEA? NU ASTA	3	SPECTACOL CU CLOVNI ȘI ANIMALE	6
A OFERI CEA CU PĂRUL CASTANIU				INTINS PE FELIA DE SANDVIȘ SUPRAFETE	GRUP DE OAMENI UNUL DU- PĂ ALTUL
CĂINI MARI ȘI LĂTOȘI A SE CUNOAȘTE		MICĂ LO- CALITATE LA ȚARA ÎN PĂTUT!	A DES- CHIDE FE- REASTRA ETCETERA	O VESTĂ PURTATĂ DE ȚĂRANI ÎN TRECUT	O NOTĂ DE DOUĂ ORI ÎN REFERN!
ARE PĂRUL NEGRU LĂNGĂ GINEVA	MIRUNA COMAN UN FEL DE FULAR				
IL ROADE CĂINELE ÎN FELUL ACESTA		IULIA VOINEA			
RECITATE LA COLINDAT SCOLAR					



(În această integrămă se folosește ortografia cu â)

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Program special de Crăciun / Obiceiuri de iarnă – cercetătoarea Emilia Martin, Julia; sărbătoarea Crăciunului în literatura universală – dr. Zsolt Szabó, lector; interviu cu folkista Maria Gheorghiu; Izvorașul – revistă radiofonică de etnografie și folclor – ediție de Crăciun; colindă Corul Pro Musica din Julia 17.55: Încheiere

25 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins în data de 25 decembrie, membrii Bisericii Baptiste din Chitighaz organizează un concert cu ocazia sărbătoririi Nașterii Domnului Isus. Programul este susținut deja pentru a 4-a oară de membrii acestei biserici, toți instrumentiști profesioniști. Anul acesta, Fanfara Bisericii a aniversat 100 de ani de la înființare; pe 17 decembrie au fost înmânate Premiile pentru Naționalități pe anul 2018, conferite de către Guvernul Ungariei. Din partea comunității noastre a fost distins coregraful chitighăzean, Gheorghe Gros 17.55: Încheiere.

26 DECEMBRIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: În emisiunea din a doua zi de Crăciun, părintele protopop Aurel Becan va vorbi despre însemnătatea sărbătorii Nașterii lui Hristos, iar apoi veți putea fi părtașii unei slujbe ortodoxe române de acum 46 de ani, înregistrată la Săcal de regretatul părinte vicar Teodor Misaroș. Banda sonoră a eternizat vocea mai multor preoți ortodocși români din Ungaria, care au activat în anul 1972. Înregistrarea a fost realizată cu ocazia împlinirii a 25 de ani de slujire a părintelui Teodor Misaroș la Săcal și a fost păstrată de fiica sa Doina Luțai. 17.55: Încheiere

27 DECEMBRIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

28 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

ecranul nostru

miercuri, 26 decembrie, Duna TV, ora 7.105

miercuri, 26 decembrie, Duna World, ora 13.50

În atmosfera sărbătorilor de Crăciun vă invităm la un concert susținut de doi pianiști originari din Micherechi, Gheorghe și Norbert Hodojeu și de violonista Melinda Kada Hodojeu. Tinerii artiști au avut în repertoriu piese clasice dedicate sărbătorii Nașterii Domnului. Ștefan Brîndaș din Chitighaz a împlinit recent vârsta venerabilă de 90 de ani. Bace Ștefan este unul dintre cei care cunosc bine trecutul comunității românești din Chitighaz, făcând parte și din corul organizat în jurul bisericii, dar fiind cunoscut și ca un bun cântăreț al bisericii. La împlinirea acestei frumoase vârste a fost sărbătorit de credincioși și de părintele Florin Olteanu.

Realizator: Ștefan Crâsta

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor din Ungaria

29 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

30 DECEMBRIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

31 DECEMBRIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Program special de Revelion / obiceiuri și tradiții de Revelionul și Anul Nou; 1980 – interviu realizat de Ștefan Frățean cu bace Gheorghe Dulău despre cum au petrecut în trecut micherechenii ultimele zile ale anului; momente vesele cu Nae Lăzărescu și Vasile Muraru; un episod de sărbătoare pentru cumpăna dintre ani a revistei de etnografie și folclor „Izvorașul”; muzică de petrecere 17.55: Încheiere

1 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Program special de Anul Nou: relații româno-române Aletea-Grăniceri; muzică de petrecere 17.55: Încheiere

2 IANUARIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

3 IANUARIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Retrospectiva anului 2018 17.55: Încheiere

4 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.25: Galeria interpretelor de muzică populară / Radio România 17.55: Încheiere

5 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă/Radio Timișoara 17.55: Încheiere

6 IANUARIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii 17.55: Încheiere

ecranul nostru

miercuri, 2 ianuarie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 2 ianuarie, Duna World, ora 13.50

În prima emisiune „Ecranul nostru” din anul 2019 vă întâmpinăm cu o selecție din cele mai reușite înregistrări folclorice din anul trecut. Vă invităm, printre altele, la Balul românesc din Aletea, la Ziua Culturală a Românilor din Ungaria, și la serbarea și balul organizat cu ocazia împlinirii de 70 de ani de existență a Echipei de dansuri populare de la Micherechi.

Realizator: Ștefan Crâsta

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

SUBVERSIV, -Ă, *subversivi*, -e, adj. Care periclitează, subminează ordinea internă a unui stat; *p. ext.* care este împotriva ideilor, a valorilor acceptate în general. Care se desfășoară în ascuns, ilegal. – Din fr. *subversif*.

ZÂMBIȚI!**ADRESE UTILE****REPREZENTANȚE**

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.com

Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Julia, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.hu

Web: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>

E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>

E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Julia, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>

E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu

Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.com

Web: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare și Informare al AȚRU

5700 Julia, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu



Târnosire și dezvelire de placă memorială la biserica din Cenadul-Unguresc



**FOAIA
românească**

21/28 decembrie
2018

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul de Subvenții al Ministerului Resurselor Umane (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).